

Tietokirjallisuuden myynnin notkahtamiseen on monia syitä

Viime päivinä uutisoidut tiedot kertovat, että tietokirjallisuuden myynti kirjakaupoissa laski viime vuonna 2,2 prosenttia ja joulukuussa peräti 5,0 prosenttia. Akateemisen kirjakaupan Stig-Björn Nyberg on esittänyt selitykseksi, että kiinnostavia muistelmia ja elämäkertoja ilmestyi nyt vähemmän. Tämä pitää varmaan paikkaansa, mutta asiaa voi tarkastella myös toisin.

Kirja-alalla toimivat tietävät, että suurin alan toimija Suomalainen kirjakauppa on toistuvasti kaventanut esillä olevaa valikoimaansa ja tekee entistä harvemmin kustantajien kannalta tärkeitä ketjuostoja. Tämä on johtanut siihen, että yhä harvempi tietokirja pääsee esille kirjakaupoissa tavalla, joka herättää kuluttajien kiinnostuksen. Tämä taas on johtanut siihen, että kustantajien kyky ja mahdollisuus teosten markkinointiin heikkenee.

Mielestäni kirjakaupat sahaavat omaa oksaansa. Verkkokirjakaupat vievät pikku hiljaa suuremman siivun tietokirjojen myynnistä, mutta en pidä niitä vielä suurena uhkana perinteisille kirjakaupoille, joilla itselläänkin on verkkokauppoja. Suuri pulma on mielestäni siinä, että kevään tai syksyn uusien tietokirjojen valikoimasta ei osata tai uskalleta nostaa näyttävästi esiin erilaisia kiinnostavia tietokirjoja, sillä niitä julkaistaan satoja. Kirjakauppojen ja kustantajien yhteistyössä on tässä suhteessa huimasti parantamisen varaa.

Suomen tietokirjailijoiden piirissä on viime viikkoina harrastettu ajatusleikkiä ja olemme kyselleet tietokilpailumaisesti kuka saa eniten: kustantaja, kirjakauppa, verottaja vai tekijä. Voin vakuuttaa, että oikea vastaus ei ole tekijä.

Suomen kaltaisessa pienessä maassa on syytä olla huolissaan siitä, miten kauan hyviä ja päteviä tietokirjailijoita riittää, kuinka kauan he jaksavat kirjoittaa ja miten heidän toimintaedellytyksiään voitaisiin parantaa. Suomen kaltaisella pienellä alueella tekijänpalkkiot jäävät väkisinkin pieniksi, eivätkä ne välttämättä houkuta tarttumaan työläisiin ja aikaa vieviin tietokirjahankkeisiin. Katse on käännettävä politiikkoihin ja viranomaisiin. On välttämätöntä, että seuraavan hallituksen ohjelmaan kirjataan, että tietokirjallisuutta diskriminoivat tukijärjestelmät korjataan ja tietokirjallisuuden yleinen kulttuurituki nostetaan muiden pohjoismaiden tasolle.

Tietokirjallisuuden eri tahot tulevat pitämään tietokirjallisuutta monin uusin tavoin esillä alkavana vuonna. Toivottavasti tietokirjallisuuden näkyvyys, arvostus, myynti ja lukeminen kasvavat vuonna 2007. Tässä tarvitaan yhteistyötä.

Jukka-Pekka Pietiäinen
toiminnanjohtaja
Suomen tietokirjailijat ry